

Broj: I/1-4225/1-24

Podgorica, 25.04.2024.god.

**SEKTOR ZA USMJERAVANJE I NADZOR NAD RADOM CARINARNICA
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA PODGORICA
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA BIJELO POLJE
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA KOTOR
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA BAR**

PREDMET: Obavještenje o sprovođenju postupka osiguravanja kontinuiteta poslovanja za tranzit (POKP)

U cilju jednoobrazne primjene odredbi Carinskog zakona ("Sl. list CG", broj 86/22) i Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti ("Sl. list CG", broj 26/23), koje se odnose na Postupak osiguravanja kontinuiteta poslovanja za tranzit (POKP), a u skladu sa članom 10 stav 1 tačka 5 Zakona o carinskoj službi ("Sl. List CG" broj 3/16) Uprava carina dostavlja ovo obavještenje.

POKP se zasniva na upotrebi papirnih dokumenata i isti omogućava podnošenje i provjeru tranzitne deklaracije i praćenje tranzitnog postupka kada nije moguće primijeniti postupak koji se zasniva na sistemu elektronske razmjene podataka (NCTS) od strane nosioca postupka, uključujući ovlašćenog pošiljaoca i ovlašćenog primaoca. Cilj upotrebe POKP je sprečavanje većih zastoja i finansijskih posljedica prouzrokovanih nemogućnošću podnošenja tranzitnih deklaracija primjenom redovnog postupka.

POKP odobrava polazna carinska ispostava. Da bi se izdalo odobrenje za primjenu POKP moraju biti ispunjeni određeni uslovi.

1. Pravni osnov

POKP je propisan članom 8 Carinskog zakona („Sl. list CG“, broj 86/2022), u daljem tekstu Zakon, i članom 418 Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti („Sl. list CG“, broj 26/2023), u daljem tekstu Uredba.

Odredbama člana 8 stav 1 Zakona propisano je da se razmjena informacija u vezi deklaracija i čuvanje tih informacija, u skladu sa zakonom, vrši elektronskom obradom podataka, a odredbama stava 8, tačka 2) istog člana propisano je da se informacije mogu

razmjenjivati na drugačiji način povremeno, u slučaju privremenog kvara računarskog sistema carinskog organa ili privrednih subjekata.

Odredbama člana 418 Uredbe propisani su slučajevi privremene nedostupnosti u kojima carinska ispostava može prihvatiti pisanu tranzitnu deklaraciju.

POKP je postupak koji se zasniva na upotrebi pisane deklaracije u skladu sa članom 418 Uredbe i članom 10 Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu podnošenja carinske deklaracije i drugih obrazaca koji se upotrebljavaju u carinskom postupku („Sl. list CG“, broj 23/16 od 05.04.2016, 83/16 od 31.12.2016, 84/17 od 15.12.2017, 76/22 od 21.07.2022), u daljem tekstu Pravilnik, odnosno članom 26. Dodatka I, Naslov II, Poglavlje II Konvencija o zajedničkom tranzitnom postupku ¹, u daljem tekstu Konvencija.

2. Uvod

POKP se primjenjuje u slučaju privremene nedostupnosti:

- elektronskog tranzitnog sistema Uprave carina (NCTS);
- elektronskog sistema koji upotrebljavaju nosioci postupka za podnošenje deklaracije za tranzit tehnikama elektronske obrade podataka;
- elektronske veze između elektronskog sistema koji upotrebljavaju nosioci postupka za podnošenje deklaracije za tranzit tehnikama elektronske obrade podataka i elektronskog tranzitnog sistema.

Tranzitna deklaracija koja se koristi u POKP mora biti prepoznatljiva svim stranama koje učestvuju u tranzitnoj operaciji kako bi se izbjegli problemi u tranzitnoj carinskoj ispostavi, odredišnoj carinskoj ispostavi ili po dopremi ovlaštenom primaocu. Iz tog razloga, koriste se samo sljedeće isprave:

- jedinstvena carinska isprava (JCI), ili
- jedinstvena carinska isprava (JCI) odštampana na običnom papiru iz elektronskog sistema nosioca postupka, kao što je propisano Prilogom 60 Uredbe, odnosno opštim odredbama Poglavlja I, Prilog II uz Dodatak I Konvencije, ili
- tranzitni prateći dokument (TPD) ili tranzitni/sigurnosni prateći dokument (TSPD), dopunjen spiskom naimenovanja. U ovom slučaju na TPD ili TSPD se neće nalaziti bar kod, niti glavni referentni broj (MRN). Sva pozivanja na TPD u daljnjem tekstu odnose se podjednako i na TSPD i na spisak naimenovanja.

Tranzitna deklaracija može biti dopunjena jednim ili više dodatnih listova (JCI bis) koji su sastavni dio deklaracije. Umjesto dodatnih listova (JCI bis) može se koristiti spisak

¹ EC/EFTA Konvencija o zajedničkom tranzitnom postupku od 20. maja 1987, O.J. L 226, 18.8.1987 + amandmani (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01987A0813%2801%29-20210601>)

pošiljki iz Priloga 60, poglavlje III-, dio II, Uredbe, odnosno priloga B4 uz Dodatak III Konvencije, kao opisni dio pisane deklaracije, čiji su sastavni dio.

Tranzitna deklaracija koja se koristi u POKP popunjava se u skladu sa Prilogom 19 Pravilnika, odnosno Prilogom B6 uz Dodatak III Konvencije.

Tranzitna deklaracija se evidentira upisivanjem broja u rubriku C, koji se razlikuje od numeracije koja se koristi u NCTS-u po tome što se na kraju broja umesto kontrolne šifre koristi slovo "F".

Upotreba POKP obilježava se na primjercima tranzitne deklaracije pečatom iz Priloga 60, poglavlje I, dio II, Uredbe, odnosno Priloga B7 uz Dodatak III Konvencije (dimenzija: 26 x 59 mm) u rubrici A JCI ili na mjestu predviđenom za MRN i bar kod na TPD. Ovaj pečat se stavlja ili u polaznoj carinskoj ispostavi, u slučaju redovnog postupka, ili od strane ovlaštenog pošiljaoca, u slučaju pojednostavljenog postupka. Tekst pečata za „Osiguravanje kontinuiteta poslovanja“ na crnogorskom jeziku nalazi se u Prilogu 1 ovog Obavještenja, a tekst pečata na različitim jezicima koji se koristi u zajedničkom tranzitnom postupku nalazi se u aneksu V1.8.1. Priručnika za tranzit. U Prilogu B7 Konvencije objavljen je i pečat sa naslovom „NCTS Rezervni postupak“, koji se takođe može ravnopravno koristiti u tranzitnom POKP do kraja tranzicionog perioda.

Opšte je pravilo da redovni postupak uz primjenu NCTS-a i POKP moraju biti jasno razgraničeni kao različiti postupci. To znači da svaka tranzitna operacija započeta u polaznoj carinskoj ispostavi (i uspješno puštena u tranzit) upotrebom NCTS-a, morala bi u odredišnoj carinskoj ispostavi biti završena upotrebom NCTS-a, a svaka tranzitna operacija započeta u okviru POKP, tj. na osnovu pisane tranzitne deklaracije, mora biti okončana upotrebom POKP, uz obaveznu evidenciju POKP u NCTS.

Kada se na osnovu odobrenja polazne carinske ispostave započne upotreba POKP, potrebno je poništiti svaku deklaraciju kojoj je NCTS dodijelio MRN broj ukoliko ista nije uspješno puštena u tranzit radi pada sistema, nego je pošiljka puštena upotrebom POKP. Nosioc postupka je dužan polaznoj carinskoj ispostavi dostaviti informacije i podnijeti zahtjev za poništenje deklaracije slanjem elektronske poruke ME014 svaki put kada carinsku deklaraciju podnese u NCTS, ali nakon toga koristi POKP.

Polazna carinska ispostava vrši nadzor nad sprovođenjem POKP kako bi se spriječila njegova zloupotreba.

HD je nadležan za davanje saglasnosti za upotrebu POKP na zahtjev polazne carinske ispostave. U slučaju nedostupnosti sistema nosioca postupka u okviru redovnog radnog vremena polazne carinske ispostave, nosilac postupka zahtjev za odobravanje upotrebe POKP postupka podnosi polaznoj carinskoj ispostavi na obrascu iz Priloga broj 3. ovog obavještenja, a polazna carinska ispostava ga prosljeđuje Nacionalnom Helpdesku (u daljem tekstu HD) koji daje ili ne daje saglasnost za upotrebu POKP.

POKP za TIR postupke se sprovodi upotrebom TIR karneta u skladu sa TIR Konvencijom, kao međunarodnom tranzitnom deklaracijom. Carinski službenici će osigurati registraciju TIR karneta u NCTS-u, u najkraćem roku po ponovnom uspostavljanju NCTS-a.

3. Odobranje upotrebe POKP postupka u slučaju kvara NCTS aplikacije

Početak upotrebe POKP odobriće se samo u slučajevima kada se radi o većim zastojevima u radu NCTS-a (zastojevima dužim od 3 sata) koji mogu prouzrokovati ozbiljnije finansijske posljedice. Početak upotrebe POKP odobrava polazna carinska ispostava.

Čim uoči poteškoće i nemogućnost upotrebe NCTS-a polazna carinska ispostava je dužna o tome obavijestiti HD. Obavještenje sa zahtjevom za saglasnost za odobranje POKP se dostavlja popunjavanjem dijela I obrasca iz Priloga 2 ovog obavještenja, a isti se dostavlja putem e-maila. U obrazloženju zahtjeva navode se razlozi zbog kojih je potrebna primjena POKP i ukoliko je moguće i procjena njegovog vremena trajanja.

Nakon prijema obavještenja HD će analizirati poteškoće, započeti potrebne aktivnosti oko njihovog otklanjanja, uključujući konsultaciju sa Sektorom za informacione sisteme i Sektorom za carinsku bezbjednost i kontrolu, pružiti stručni savjet, te na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja oba sektora dati ili uskratiti saglasnost za početak upotrebe POKP (popunjavanjem dijela II obrasca iz Priloga 2.). Svoju odluku HD putem e-maila dostavlja polaznoj carinskoj ispostavi koja je dostavila zahtjev.

Ukoliko HD da saglasnost za upotrebu POKP, istu dostavlja polaznoj carinskoj ispostavi sa nizom MRN brojeva koji se mogu koristiti za POKP i iste upisuje u svoju evidenciju (Excel tabela, izvode iz te tabele čuva u regulatoru).

Polazna carinska ispostava je dužna informisati sve privredne subjekte na nivou rada carinske ispostave za početak i prestanak upotrebe POKP, pisanim obavještenjem na oglasnoj tabli ispostave.

Kada sistem ponovo postane dostupan, HD će putem e-maila obavijestiti sve uključene carinske ispostave da nisu više ispunjeni uslovi za prijetu POKP. Ukoliko carinska ispostava prije dobijanja ovog obavještenja utvrdi da su ispunjeni uslovi za prestanak primjene POKP postupka, dužna je odmah preći na redovni postupak podnošenja deklaracije (NCTS), i o tome putem e-maila obavijestiti HD popunjavanjem odgovarajućih podataka navedenih u Dijelu III obrasca iz Priloga 2 ovog obavještenja. HD osigurava da se informacija o početku i završetku primjene POKP objavi na web stranici Uprave carina.

HD je dužan da vodi evidenciju o neplaniranim nedostupnostima sistema, koja obuhvata i informacije o njihovom početku i završetku, kao i da čuva predmetnu korespondenciju.

U slučaju duže nedostupnosti sistema HD je u obavezi da objavi informaciju na web stranici Uprave carina. Ukoliko se radi o planiranoj nedostupnosti NCTS-a, informacija za početak upotrebe POKP objavljuje se najmanje 24 sati prije nastupanja nedostupnosti.

U slučaju planirane duže nedostupnosti sistema, HD na inicijativu Sektora za informacione sisteme, objavljuje na web stranici Uprave carina od kada se može

primjenjivati POKP. HD će obavijestiti polazne carinske ispostave posredstvom e-maila o primjeni POKP u slučaju planiranih nedostupnosti u najkraćem roku.

U slučaju kada je odobrena primjena pojednostavljenog postupka van radnog vremena polazne carinske ispostave, ovlašćeni pošiljalac postupa u skladu sa odobrenjem.

4. Odobravanje upotrebe POKP u slučaju nedostupnosti aplikacije nosioca postupka ili nedostupnosti elektronske veze koja povezuje njegov sistem sa NCTS-om

Da bi dobio odobrenje za upotrebu POKP postupka, nosilac postupka (uključujući i ovlašćenog pošiljaoca), mora prethodno putem email-a ili drugim sredstvima komunikacije podnijeti zahtjev polaznoj carinskoj ispostavi (na dijelu I obrasca u Prilogu 3 ovog obavještenja), navodeći detaljno razloge zbog kojih traži upotrebu POKP, naznačiti vrijeme od kada namjerava da počne sa njegovom upotrebom i broj tranzitnih deklaracija za koje se traži primjena POKP.

Upotrebu POKP odobrava odgovorna osoba nadležne polazne carinske ispostave na osnovu pisanog zahtjeva nosioca postupka, popunjavanjem Dijela III Priloga 3. ovog obavještenja. Prije donošenja odluke polazna carinska ispostava je dužna dostaviti zahtjev nosioca postupka HD-u radi dobijanja saglasnosti za početak upotrebe POKP. HD daje ili uskraćuje saglasnost popunjavanjem dijela II Priloga 3. HD će dati saglasnost za prelazak na upotrebu POKP ukoliko se iz obrazloženja datog u zahtjevu uvjeri da je njegova upotreba opravdana i mišljenja Sektora za carinsku bezbjednost. Prije donošenja odluke, HD može da zatraži da nosilac postupka pruži i dodatne dokaze o opravdanosti upotrebe POKP ili da sprovede provjeru ispunjenosti uslova za njegovu upotrebu. HD obavezno evidentira odluku i čuva istu. Ukoliko HD da saglasnost za upotrebu POKP istu prosljeđuje polaznoj carinskoj ispostavi i dostavlja zahtijevani broj MRN brojeva koji se mogu koristiti za POKP i evidentira ih u svojoj evidenciji.

Nadležna polazna carinska ispostava je dužna da čuva kopiju odluke za primjenu POKP i o istoj informisati podnosioca zahtjeva. Podnosilac zahtjeva se informiše slanjem odgovarajućeg popunjenog dijela III Priloga 3. putem e-maila. Ukoliko je odobrena primjena POKP, podnosilac zahtjeva se obavještava o odobrenim referentnim brojevima deklaracija koje se mogu koristiti.

Nosilac postupka je dužan da uz primjerak br. 1 JCI-a ili TPD-a, koji je dužan dostaviti polaznoj carinskoj ispostavi za svaku deklaraciju podnešenu upotrebom POKP, priložiti kopiju odobrenja za upotrebu POKP. Polazna carinska ispostava zadržava i arhivira primjerak br. 1 JCI-a ili primjerak TPD-a, zajedno s kopijama priloženih isprava i kopijom odobrenja za upotrebu POKP.

Polazna carinska ispostava može uputiti deklaranta da koristi web aplikaciju za trgovce (NCTS external Client) za podnošenje elektronske tranzitne deklaracije, u slučaju da se zahtijeva upotreba POKP zbog nedostupnosti elektronskog sistema deklaranta.

Ovom servisu Uprave carina se pristupa preko linka objavljenog na web stranici Uprave carina i njegovo korišćenje je besplatno.

Međutim, Helpdesk može i da odbije da da saglasnost za upotrebu POKP, prvenstveno u slučaju kada određeni nosilac postupka (naročito ovlašćeni pošiljalac) često proglašava nedostupnim elektronski sistem koji koristi za podnošenje elektronske tranzitne deklaracije putem tehnike elektronske obrade podataka, odnosno ako su više od 2% ukupnog broja podnešenih deklaracija na godišnjem nivou podnešeni upotrebom POKP.

Deklarant je dužan da vodi posebnu evidenciju za sve tranzitne deklaracije koje su podnešene u POKP i da odmah po prestanku razloga za upotrebu POKP, polaznoj carinskoj ispostavi dostavi spisak tranzitnih deklaracija podnijetih upotrebom POKP.

5. POKP u polaznoj carinskoj ispostavi – redovni postupak

U redovnom postupku nosilac postupka popunjava, ovjerava, potpisuje pisanu tranzitnu deklaraciju (set primjeraka br. 1, 4 i 5 JCI ili TPD u dva primjerka), i podnosi je zajedno sa robom polaznoj carinskoj ispostavi. Potpisivanjem tranzitne deklaracije, nosilac postupka preuzima odgovornost za:

- tačnost podataka u deklaraciji,
- vjerodostojnost priloženih dokumenata,
- poštovanje svih obaveza u vezi sa stavljanjem robe u tranzitni postupak.

Polaznoj carinskoj ispostavi se uz tranzitnu deklaraciju i prateća dokumenta podnosi i originalni primjerak:

- uvjerenja o zajedničkom obezbjeđenju na obrascu TC31 (Prilog 36 Uredbe, odnosno Prilog C5 uz Dodatak III Konvencije), ili
- uvjerenje o oslobođenju od polaganja obezbjeđenja na obrascu TC33 (Prilog 37 Uredbe, odnosno Prilog C6 uz Dodatak III Konvencije), ili
- kupon pojedinačnog obezbjeđenja (vaučer), na obrascu TC32 (Prilog 35 Uredbe, odnosno Prilog C3 uz Dodatak III Konvencije).

Podaci iz uvjerenja, odnosno kupona, moraju biti unijeti u tranzitnu deklaraciju.

Polazna carinska ispostava je dužna da provjeri da li potpis nosioca postupka odgovara nekom od potpisa na uvjerenju o zajedničkom obezbjeđenju ili uvjerenju o oslobođenju od polaganja obezbjeđenja podnijetom na uvid. Ukoliko potpis nosioca postupka ne odgovara nijednom od potpisa na uvjerenju, polazna carinska ispostava neće odobriti puštanje robe u tranzitni postupak.

Nosilac postupka je dužan da osigura da procijenjeni iznos dažbina za koji se podnosi obezbjeđenje ne prelazi odobreni referentni iznos obezbjeđenja, uzimajući u obzir i sve tranzitne operacije tog nosioca za koje tranzitni postupak još uvijek nije završen. Nosilac postupka je dužan da obavijesti organizacionu jedinicu za obezbjeđenje carinskog duga kada odobreni referentni iznos ne pokriva iznos koji je dovoljan za pokrivanje njegovih tranzitnih operacija.

Polazna carinska ispostava provjerava da li je deklaracija pravilno popunjena i da li su deklaraciji priloženi svi potrebni dokumenti, uključujući kopiju odobrenja za upotrebu POKP postupka, i ukoliko nema nepravilnosti evidentira prihvaćenu tranzitnu deklaraciju upisivanjem registarskog broja u rubriku C, koji se razlikuje od numeracije koja se koristi u NCTS-u po tome što se na kraju broja umjesto kontrolne šifre koristi slovo "F". Ako će se roba na putu do odredišne carinske ispostave kretati preko tranzitnih carinskih ispostava, nosilac postupka je dužan za svaku tranzitnu carinsku ispostavu pripremiti najmanje po jedan primjerak Obavještenja o tranzitu (TC 10), na obrascu iz Priloga 24 Pravilnika, odnosno Priloga B8 uz Dodatak III Konvencije. Ako robu utovarenu na jedno prevozno sredstvo prati više tranzitnih deklaracija, na jedno obavještenje o tranzitu (TC 10) unose se podaci o svim deklaracijama.

Polazna carinska ispostava sprovodi i završava sve propisane mjere iz svoje nadležnosti, koje obuhvataju:

- provjera da li su odgovarajući listovi JCI-a ili TPD-a pravilno popunjeni u skladu sa priloženim dokumentima,
- prihvatanje i evidencija tranzitne deklaracije,
- odluka za kontrolu i evidentiranje rezultata moguće kontrole (osim evidencije CI iste treba dostaviti Sektoru za carinsku bezbjednost i kontrolu),
- provjera položenog osiguranja, ako je potrebno, i obračun mogućeg duga,
- određivanje roka za podnošenje robe u odredišnoj carinskoj ispostavi,
- određivanje puta za kretanje robe, ako je potrebno,
- postavljanje carinskih plombi, ako je potrebno, itd.

Odluka o vršenju provjere tranzitne deklaracije u slučaju POKP donosi se na osnovu izvršene lokalne analize rizika na osnovu podataka kojima se raspolaže.

Poslije prihvatanja tranzitne deklaracije pa sve do trenutka puštanja robe u tranzitni postupak, polazna carinska ispostava na pismeni zahtjev može odobriti nosiocu postupka da izmijeni ili dopuni jedan ili više podataka u deklaraciji u skladu sa odredbama člana 126 Carinskog zakona, pri čemu se izmjene ne mogu odnositi na drugu robu, osim one koja je prvobitno bila obuhvaćena deklaracijom. Izmjena deklaracije se neće odobriti ako je zahtjev za izmjenu poslat nakon što je polazna carinska ispostava obavijestila nosioca postupka da namjerava da izvrši pregled robe, utvrdila da su podaci čija se izmjena traži netačni ili je pustila robu u tranzitni postupak.

Poslije prihvatanja tranzitne deklaracije pa sve do trenutka puštanja robe u tranzitni postupak, polazna carinska ispostava na pismeni zahtjev može odobriti nosiocu postupka da poništi tranzitnu deklaraciju u skladu sa odredbama člana 127 Carinskog zakona. Tranzitna deklaracija se može poništiti samo ako nosilac postupka dokaže da stavljanje robe u tranzitni postupak više nije opravdano (npr. roba ima status domaće robe) ili da će roba odmah biti stavljena u drugi carinski postupak (npr. u postupak puštanja u slobodan promet umjesto u tranzitni postupak). Ako je carinska ispostava obavijestila nosioca postupka da namjerava izvršiti pregled robe, zahtjev za poništenje tranzitne deklaracije

se ne prihvata dok se ne obavi pregled robe. U izuzetnim slučajevima, polazna carinska ispostava može odobriti poništenje tranzitne deklaracije i nakon puštanja robe (npr. zbog poništenja izvozne deklaracije ako tranzitni postupak slijedi nakon izvoznog postupka ili ako nakon puštanja prevozno sredstvo još uvijek nije napustilo carinski terminal).

Polazna carinska ispostava obilježava svaki primjerak tranzitne deklaracije sa POKP pečatom u rubrici A JCI-a ili na mjestu predviđenom za MRN i bar kod na TPD. U rubriku D (Kontrola polazne carinske ispostave) upisuje potrebne podatke, istu ovjerava carinskim pečatom i potpisom carinskog službenika i roba se pušta u tranzit.

Robu puštenu u tranzit prate primjerci 4 i 5 JCI-a, odnosno jedan primerak TPD-a, koje polazna carinska ispostava predaje nosiocu postupka. Polazna carinska ispostava zadržava i arhivira primjerak 1 JCI-a ili jedan primjerak TPD-a (zajedno s kopijama priloženih isprava i kopijom odobrenja za upotrebu POKP postupka. Nosiocu postupka se predaju i obrasci TC10 koje je prevoznik dužan priložiti uz druge dokumente tranzitnim carinskim ispostavama.

Kada je NCTS ponovo u funkciji, polazna carinska ispostava je u obavezi da:

1. u NCTS evidentira sve tranzitne deklaracije koje su podnijete i obrađene upotrebom POKP, radi nacionalne evidencije;
2. sa nosiocem postupka dogovori način na koji će podaci o tranzitnoj deklaraciji koja je podnijeta i obrađena upotrebom POKP biti unijeti u NCTS. Podatke o deklaraciji obrađene upotrebom POKP nosilac postupka može dostaviti:
  - slanjem elektronske poruke ME015 iz svog sistema preko ECC GW u kojoj je naveden MRN. MRN je vidljiv u folderu „Osiguravanje kontinuiteta poslovanja“, ili
  - dostavom elektronske poruke ME015 na prenosnom medijumu koju carinski službenik u polaznoj carinskoj ispostavi učitava u NCTS koristeći opciju „Učitaj“, ili
  - ručnim unosom u NCTS podataka iz tranzitne deklaracije („Novi OKP“) od strane carinskog službenika u polaznoj carinskoj ispostavi.

Nakon obrade POKP tranzitne deklaracije ista prelazi u status „Oslobođeno“.

Za POKP tranzitne deklaracije u nacionalnom tranzitu (odredišna carinska ispostava je u Crnoj Gori) podaci deklaracije se šalju odredišnoj carinskoj ispostavi i isti se mogu koristiti za završavanje tranzitnog postupka u slučaju da je roba podnešena odredišnoj carinskoj ispostavi nakon unosa podataka u NCTS od strane polazne carinske ispostave.

3. prati da li je iz odredišne carinske ispostave stigla (poštom) potvrda o urednom završetku tranzitnog postupka, koja mora da stigne najkasnije dvije nedjelje po isteku roka za dopremu robe odredišnoj carinskoj ispostavi;

4. ručno evidentira razduživanje tranzitnog postupka u NCTS koristeći opciju („Ručno razduži“) na osnovu potvrde o urednom završetku tranzitnog postupka koja je stigla iz odredišne carinske ispostave.

POKP deklaracije za koje je odredišna carinska ispostava evidentirala završetak postupka u NCTS-u na osnovu podataka koje je dobila od strane polazne carinske ispostave, razdužuju se na isti način kao i kod redovne deklaracije, odnosno deklaracije podnesene i obrađene upotrebom tehnike elektronske obrade podataka. Ukoliko su rezultati kontrole pozitivni (šifra za rezultate kontrole A1, A2 ili A5) POKP deklaracija se razdužuje automatski od strane sistema, u protivnom deklaracija se razdužuje ručno nakon razrješenja nepravilnosti ili nakon završetka postupka naplate nastalog duga.

6. POKP postupak u carinskoj ispostavi za evidentiranje incidenata

Ako se tokom kretanja robe od polazne do odredišne carinske ispostave za pošiljku za koju je korišćen POKP dogodi incident, prevoznik je dužan nakon incidenta, bez odlaganja, robu, zajedno sa primjercima 4 i 5 JCI-a ili primjerak TPD-a, dopremiti carinskoj ispostavi najbližoj mjestu gdje se nalazi prevozno sredstvo.

U skladu s članom 429 Uredbe, incidentima tokom prevoza se smatraju:

- ako je prevoznik primoran da odstupa od propisanog puta koji mu je određen, usled okolnosti van njegove kontrole,
- ako su plombe polomljene ili neovlašćeno izmijenjene u toku prevoza, a prevoznik na to nije mogao uticati,
- ako je pod nadzorom carinske ispostave roba pretovarena iz jednog prevoznog sredstva u drugo prevozno sredstvo,
- ako je zbog neposredne opasnosti, potrebno djelimično ili potpuno istovariti prevozno sredstvo,
- ako je došlo do nezgode koja može uticati na sposobnost nosioca postupka ili prevoznika da ispune svoje obaveze,
- ako se zamijeni bilo koji element koji čini jedno prevozno sredstvo iz člana 422 Uredbe.

Nadležna carinska ispostava će donijeti odluku može li se data tranzitna operacija nastaviti ili ne.

Ako nosilac postupka ili prevoznik u ime nosioca postupka dostavi relevantne informacije nadležnoj carinskoj ispostavi, isti nije dužan toj ispostavi dopremiti robu i primjerke 4 i 5 JCI-a ili primerak TPD-a u sljedećim slučajevima:

- ako se roba pretovara iz prevoznog sredstva koje nije plombirano,
- ako se jedna ili više kola, odnosno vagona isključe iz kompozicije željezničkih kola ili vagona zbog tehničkih problema i/ili
- ako je promijenjeno vučno vozilo drumskog vozila bez promjene prikolice ili poluprikolice.

Prevoznik je dužan upisati podatke o incidentu u polje 55 – „Pretovar“ ili u polje 56 „Druge nezgode u toku prevoza – Detalji i preduzete mjere“ na primjercima 4 i 5 JCI-a, odnosno u polje 7/1 „Pretovar“ ili u polje 7/19 „Druge nezgode u toku prevoza“, u TPD-u.

Ako je došlo do uništenja plombi bez krivice prevoznika, nadležna carinska ispostava će pregledati robu i prevozno sredstvo. Ako odluči dopustiti nastavak postupka tranzita, nadležna carinska ispostava će staviti nove plombe i, u skladu s tim, evidentirati podatke u polje F „Ovjera nadležnih organa“ u JCI-u ili TPD-u.

Pretovar robe na drugo prevozno sredstvo moguće je samo uz dopuštenje nadležne carinske ispostave na mjestu gdje se vrši pretovar. Prevoznik ispunjava polje 55 – „Pretovar“ u JCI-u, odnosno polje 7/1 „Pretovar“ na TPD-u. Polje se popunjava čitko, ručno, mastilom i velikim slovima. Ako je potrebno, nadležna carinska ispostava ovjerava polje F „Ovjera nadležnih organa“ u JCI-u ili TPD-u. Ako se naprave dva ili više pretovara i zbog toga se popuni polje F, prevoznik potrebne podatke upisuje u polje 56 „Druge nezgode u toku prevoza – Detalji i preduzete mjere“ JCI-a, odnosno u polje 7/19 „Druge nezgode u toku prevoza“ TPD-a.

Ako se roba pretovara s prevoznog sredstva koje nije plombirano, prevoznik unosi promjene u JCI-u ili TPD-u i roba se ne mora podnijeti najbližoj carinskoj ispostavi, a ovjera JCI-a ili TPD-a od strane carinskog organa nije potrebna.

Ovjera JCI-a ili TPD-a od strane najbliže carinske ispostave nije potrebna ni u sljedećim slučajevima:

- ako se jedna ili više kola, odnosno vagona isključe iz kompozicije željezničkih kola ili vagona zbog tehničkih problema. Željeznički prevoznik može nastaviti postupak tranzita ako je u prateće isprave unio potrebne podatke,
- ako se tokom putovanja promijeni vučno vozilo drumskog vozila bez promjene prikolice ili poluprikolice (pri čemu roba nije dirana, niti pretovarena), prevoznik će u polje 55 „Pretovar“ u JCI-a, odnosno u polje 7/1 „Pretovar“ TPD-a unijeti registarske oznake i nacionalnost novog vučnog vozila, a prevoz može biti nastavljen.

Kada je zbog neposredne opasnosti potrebno djelimično ili potpuno istovariti prevozno sredstvo, prevoznik bez odlaganja obavještava mjesno nadležnu carinsku ispostavu, a potrebne podatke upisuje u polje 56 „Druge nezgode u toku prevoza – Detalji i preduzete mjere“ JCI-a, odnosno u polje 7/19 „Druge nezgode u toku prevoza“ TPD-a. Nadležna carinska ispostava ovjerava polje G JCI-a ili TPD-a.

Prevoznik bez odlaganja obavještava nadležnu ispostavu u slučaju bilo koje druge nezgode ili nesreće koja utiče na sposobnost nosioca postupka ili prevoznika da ispuni svoje obaveze nastale početkom tranzitnog postupka.

Bilo kakvo dijeljenje pošiljke dopušteno je isključivo pod carinskim nadzorom, a postupak tranzita mora biti završen. Nova tranzitna deklaracija mora uključiti svaki dio pošiljke.

Prethodno navedene odredbe, primjenjuju se i u slučaju kada je tranzitni postupak započeo u NCTS-u, ali zbog nedostupnosti sistema nije moguće evidentirati incident u carinskoj ispostavi za evidentiranje incidenata. Nakon ponovnog uspostavljanja sistema, carinska ispostava za evidenciju incidenata dužna je unijeti podatke u NCTS i iste dostaviti odgovarajućom porukom polaznoj carinskoj ispostavi. U slučaju da podaci o incidentima nisu unijeti u sistem od strane carinske ispostave za evidenciju incidenata, odgovarajuće podatke o incidentima tokom tranzitnog postupka u NCTS unosi tranzitna carinska ispostava ili odredišna carinska ispostava.

7. POKP u tranzitnoj carinskoj ispostavi

Prevoznik podnosi robu, primjerke 4 i 5 JCI-a ili primjerak TPD-a sa spisom naimenovanja i pratećom dokumentacijom i primjerak Obavještenje o tranzitu na obrascu TC10 svakoj tranzitnoj carinskoj ispostavi, koja isti ovjerava, zadržava i arhivira. Umjesto Obavještenja o tranzitu, tranzitnoj carinskoj ispostavi se može podnijeti fotokopija primjerka 4 JCI-a ili fotokopija primjerka TPD-a, koji tranzitna carinska ispostava zadržava. Skeniranu verziju navedenog dokumenta ili kopiju istog CI dostavljaju HD.

Tranzitna carinska ispostava provjerava jesu li primjerci JCI-a ili TPD-a ovjereni pečatom „OKP postupak“ i pečatom polazne carinske ispostave (ili pečatom ovlaštenog pošiljaoca ako robu otprema ovlašćeni pošiljalac), obavlja potrebne provjere (registarskih oznaka, plombi,...), te ovjerava primjerke Obavještenja o tranzitu (TC10) pečatom ispostave.

Jedan primjerak obrasca TC10 vraća se prevozniku, jedan primjerak se zadržava i arhivira u tranzitnoj carinskoj ispostavi, a jedan primjerak se dostavlja polaznoj carinskoj ispostavi.

Tranzitna carinska ispostava može odlučiti da izvrši kontrolu robe, ako smatra da je to potrebno. CI gdje se plombe uklanjaju radi kontrole robe moraju staviti nove plombe i evidentirati promjenu plombi u TPD ili JCI kao carinska ispostava za registraciju incidenata. Ukoliko tranzitna carinska ispostava nije utvrdila nepravilnosti ili utvrdi manje nepravilnosti u tranzitnoj deklaraciji i nema daljih znakova zloupotrebe, tranzitni postupak se ne prekida, već se podaci evidentiraju u TPD ili JCI, na uvid odredišnoj carinskoj ispostavi. U slučaju da se prilikom kontrole utvrde veće nepravilnosti (rezultat kontrole B1), tranzitna ispostava mora završiti tranzitni postupak i preuzeti ulogu odredišne ispostave, obavijestiti polaznu carinsku ispostavu o rezultatima kontrole i čekati razrješenje nepravilnosti od iste.